

Tento výukový materiál byl vytvořen a financován v rámci programu OPVK projektu "Rovné příležitosti ve výuce pro všechny" registrační číslo projektu-CZ.1.07/1.2.05/03.0010

X 3-6:32

Název: technologie výroby základních materiálů ze dřeva a na bázi dřeva
Téma: pilařská výroba (3)
Předmět: technologie
Ročník: 1. truhlářská výroba
Klíčová slova: kapovací pila, sklad řeziva, třídění řeziva
Autor: Vladimír Šťastný
Škola: SOU Hluboš

10 3-21:18

VI 9-13:44

Sklady řeziva pilařských závodů jsou prostory určené k finální úpravě řeziva, ke kompletaci zakázek a jejich přípravě na expedici.

Ve skladech řeziva se provádějí tyto operace:

- **Třídění a ukládání řeziva** je základní dělkové a jakostní třídění bočního a středového řeziva, spojené s jeho ukládáním do balíků nebo hrání. Umožňuje následnou přepravu řeziva a další operace. Je nutné vždy.
- **Skladování a ochrana řeziva** je vytvoření technologické meziasoby dostatečného množství řeziva stejného druhu k provádění následných operací (sušení, dotřídění, balení apod.) nebo jeho expedice.
- **Sušení řeziva** je snížení vlhkosti na mez, při které již nehrozí napadení řeziva škůdci (houby, plísňe, hmyz), a tím jeho jakostní degradace během dalšího skladování nebo přepravy. Na pilách se často nesuší celý objem vyráběného řeziva. Řezivo lze sušit uměle, přirozeně nebo kombinací obou postupů.
- **Adjustace řeziva** je soubor operací připravujících řezivo pro expedici.

VI 9-13:45

Adjustace řeziva se může skládat z těchto operací:

- jakostní a rozměrové dotřídění řeziva podle požadavků zákazníků,
- kapování řeziva (zařiznutí čel na přesnou délku),
- značení řeziva (jakost, výrobce),
- ukládání řeziva do balíků nebo hrání, jejichž rozměry se řídí potřebami
- expedice nebo sušení,
- prokládání hrání (pro sušení) nebo balíků (stabilita),
- balení balíků řeziva pro ochranu během skladování a dopravy,
- páskování balíků řeziva pro stabilitu během dopravy.
- Měření a evidence řeziva vytváří podklady pro organizaci výroby a expedici řeziva.
- Expedice zahrnuje přípravu řeziva podle jednotlivých objednávek, vytvoření dokladů, vlastní nakládka a odvoz.

10 9-8:25

Rozměry a jakosti řeziva

Rozměry **středového řeziva** vychází z čepových průměrů a délek výřezů. U jehličnatých druhů dřevin je středové řezivo převážně ostrohranné.

Délka řeziva se pohybuje od 3 do 6 m s odstupňováním po 0,5 nebo 1 m. Tloušťka se pohybuje obvykle mezi 35 až 65 mm, šířka se pohybuje obvykle mezi 150 až 300 mm.

U listnatých druhů dřevin je středové řezivo prakticky výhradně s oblinami (pořez na ostro).

Délka řeziva se pohybuje mezi 2,5 až 5,2 m s odstupňováním po 10 cm. Tloušťky jsou převážně těž mezi 35 až 65 mm, šířky se pohybuje mezi 150 až 400 mm.

Boční řezivo má délky stejné jako středové. Jehličnaté boční řezivo je běžně omitané, listnaté naopak s oblinami.

VI 9-13:45

Jakosti feziva jsou udány **normami**. V současné době převažuje třídění podle ČSN 491011 Jehličnaté fezivo. Technické požadavky (v roce 2002 již neplatná) nebo ČSN 491012 Listnaté fezivo. Technické požadavky (v roce 2002 platná). Obě normy dělí fezivo do **čtyř jakostních tříd (I, II, III, IV)**. Jejich základní náplní je popis druhu a rozsahu povolených nebo nedovolených vad v jednotlivých třídách.

10 9-8:33

Mimo tyto třídy se lze u jehličnatého feziva setkat na tuzemském trhu s jakostními třídami "A" a "truhlářské fezivo", "A" je vyšší než I. třída a je pozůstatkem staré normy, která členila jehličnaté fezivo do pěti jakostních tříd. Zastoupení feziva této třídy však nebývá vyšší než 2 až 3%. Truhlářská třída je směs I. a II. jakostní třídy (případně i "A") a je častá pro potřeby následné truhlářské výroby.

Jakost feziva se označuje barvou na čele jednotlivých kusů (je-li v balíku více jakostí):

(A třída - bílá barva),
I. třída - červená,
II. třída - modrá,
III. třída - černá,

IV. třída - bez označení nebo zelená,
(truhlářská třída - žlutá).

VI 9-13:45

Snaha o sjednocení předpisů v rámci Evropy se i v dřevařství projevuje postupným přijímáním mnoha evropských norem.
Řezivo je v nich zařazeno do ČSN EN 844 (ČSN 49 0016)
Kulatina a fezivo (termíny), ČSN EN 1309 (ČSN 49 0018)
Metody měření rozměrů, ČSN EN 1611 (ČSN 49 0019)
Řezivo.
Vizuální třídění jehličnatého feziva.
Část 1: Evropské smrky, jedle, borovice a douglasky, ČSN EN 1313
Kulatina a fezivo.
Dovolené úchytky a přednostní rozměry -
Část 1: Jehličnaté fezivo
Část 2: Listnaté fezivo a ČSN EN 975-1-A1 (ČSN 491200)
Řezivo. Vizuální třídění listnatého feziva.
Část 1: Dub a buk.
Těmito a dalšími připravovanými normami (přebíráno překлады s případnými národními dodatky) jsou postupně nahrazovány normy dosavadní. Nové normy mají odlišnou strukturu, nenahrazují tedy původní normy v jejich celém rozsahu. Zabezpečení původních norem, nepřehlednost a někdy nejednotnost výkladu nových norem a jejich neupřesnění způsobují, že se zatím v praxi pro jakostní třídění feziva nepoužívají, a to ani pro účely exportu.

VI 9-13:51

Seznam literatury:
Novotný M., Kuhlánek J.: Truhlářské práce-technologie 1. ročník, PARTA, 1. vydání, Praha 2001
Liška J.: Truhlářské práce-technologie 2-3 ročník, PARTA, Praha 2003
Kaděra V.: Truhlářské práce-materiály, PARTA, 1. vydání, Praha 2003
Král P., Uhlíř A., Vlasák J.: Technologie I,II,III, Informatorium, 1. vydání, Praha 4 2003

10 4-18:31

prezentace projektu 201130 0800.wmv